

עפ"ת 51353/12/14 - עטיה תאופיק נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 51353-12-14 תאופיק נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 11-6559/2013
בפני כב' השופט אמיר טובי
המערער עטיה תאופיק
נגד המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

מהות הערעור

מדובר בערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (סגן הנשיא כב' השופט ג' קרזבום) מיום 11.11.14, בגדרו הושתו על המערער העונשים הבאים: קנס בסך ₪ 1,500 או 15 ימי מאסר; פסילה בפועל מלנהוג ו/או לקבל ו/או להחזיק רישיון נהיגה למשך 30 חודשים בניכוי 30 ימי פסילה מנהלית; פסילה על תנאי מלנהוג ו/או לקבל ו/או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים למשך 3 שנים ועונש מאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים שלא יעבור משך 3 שנים עבירה של נהיגה בשכרות ו/או עבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ו/או נהיגה בפסילה.

גזר הדין ניתן לאחר שהמערער הורשע על סמך הודייתו בעבירה של נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) בקשר עם סעיף 39(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 בקשר עם סעיף 38(1) לפקודת התעבורה, בקשר עם תקנה 26(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

טענות הצדדים

לטענת המערער, בישיבה במסגרתה הוא הורשע ודינו נגזר, שוחרר סנגורו מייצוג בהתאם לבקשתו. בית משפט קמא הבהיר אמנם למערער כי הוא יתקשה לנהל את משפטו, אך יחד עם זאת התיר שחרור הסנגור מייצוג חרף העובדה שהמאשימה הודיעה כי תעתור להטלת עונש מאסר בפועל. בהקשר זה טען המערער כי קיימת חובת מינוי סנגור בדין ולכן ראוי היה שבית המשפט יורה על מינוי כאמור תחת המשך הדיון והרשעת המערער בהתאם להודייתו. עוד הוסיף המערער כי הוא כופר בעובדות כתב האישום וזאת לאחר שעיין בחומר החקירה המגלה קשיים ראייתיים שיש בהם כדי להצדיק שמיעת הראיות בתיק.

המשיבה מצידה הפנתה לכך שבית משפט קמא הסביר למערער באופן ברור ומפורט כי מדובר בעבירה חמורה וכי הוא יתקשה לנהל את ההליך בעצמו וכי אינו חייב להודות רק משום שאינו מיוצג. עוד ציינה המשיבה כי בית משפט קמא הסביר למערער כי אם יורשע, לא יוכל לחזור בו מהודייתו בשלב מאוחר יותר. המערער בחר להמשיך את ההליך והודה בעובדות כתב האישום. בנסיבות, לא נפל כל פגם מעצם העובדה שבית משפט קמא לא מינה למערער סנגור.

אשר לחומר הראיות, הרי שבדיקת הינשוף שנערכה למערער גילתה כי בדמו נמצאה כמות של 825 מק"ג אלוהות בליטר אחד של אוויר נשוף, כמות שהיא הרבה מעבר למותר ולכן צדק בית משפט קמא כאשר לא הסתפק בפסילת המינימום בת 24 חודשים אלא השית על המערער פסילה לתקופה של 30 חודשים.

דין והכרעה

החובה למנות סנגור, מקום בו המאשימה עותרת להטלת מאסר בפועל, מעוגנת בסעיף 15א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ). סעיף 15א(א)(1) מורה כי מקום שסבר תובע שקיימת אפשרות שיבקש מבית המשפט להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל אם יורשע, יודיע על כך התובע לבית המשפט במועד הגשת כתב האישום או במועד אחר לפני תחילת המשפט. סעיף 15א(ג) לחסד"פ קובע כי אם מסר תובע הודעה לפי סעיף זה, ימונה לנאשם שאינו מיוצג סנגור.

עיון בפרוטוקול הישיבה שהתקיימה בפני בית משפט קמא ביום 11.11.14 מגלה כי המערער הופיע בעצמו והודיע כי על אף שהוא יוצג על ידי עורך דין, הוא שיחרר אותו מייצוג ואינו מעוניין שימשיך בייצוגו. עוד נרשם מפי המערער כי הוא עושה כן לאחר שבית המשפט הסביר לו שמדובר בעבירה חמורה וכי יתקשה לנהל את התיק בעצמו, אך הוא עומד על בקשתו. בנוסף, נרשם מפיו כי הוא מבקש לחזור בו מכפירתו בעובדות כתב האישום. בעקבות דברים אלה, ביקשה המאשימה להבהיר בטרם ישוחרר הסנגור מייצוג, כי היא עומדת לעתור למאסר בפועל היה והמערער יורשע. המערער השיב כי הוא מבין את הדברים, אך עומד על בקשתו. רק לאחר דברים אלה, שיחרר בית משפט קמא את הסנגור מייצוג בתיק. יוער כי בדיון שהתקיים בפניו, התחוור כי הסנגור אשר ייצג את המערער בראשית ההליכים בפני בית משפט קמא הינו לא אחר מאשר אחיו. לאחר ההחלטה על אודות שחרור הסנגור, הודה הנאשם בפה מלא בעובדות כתב האישום. עוד נרשם מפיו "אני מודה בכך שהייתי שיכור. אני מבין שיש פסילת מינימום קבועה על פי החוק של 24 חודשים ואני מבין שאם אודה כעת ובית המשפט ירשיע אותי, לא אוכל לחזור בי מהודאתי". בהמשך נרשמה הערת בית משפט קמא כלהלן: "מוסבר לנאשם כי התיק היום קבוע לשמיעת ראיות והוא אינו חייב להודות רק משום שאינו מיוצג. כן מוסבר לנאשם, כי אם הוא עומד על הודאתו, הוא יורשע בדין ולא יוכל לחזור מהודאתו בשלב מאוחר יותר". הנאשם השיב "אני מבין את זה ועומד על הודאתי". רק לאחר דברים אלה, הרשיע בית משפט קמא את המערער בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

לאור השתלשלות העניינים, כפי שפורטו בהרחבה לעיל, לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטת בית משפט קמא שלא למנות למערער סנגור. הדין אינו מחייב מינוי סנגור בניגוד לרצונו של נאשם ובעל כורחו. מקום שבו הנאשם ביקש לשחרר את סנגורו, קל וחומר כאשר מדובר בסנגור שהוא אחיו, לאחר שהוסברה לו המשמעות של צעד מעין זה, ולאחר שניתנה לו הזדמנות לשקול את הדברים, לא תישמע טענה כי בית משפט לא מילא אחר חובת המינוי. לא לשם

כך נועד סעיף 15א לחסד"פ.

בנוסף, לא מצאתי כי קמה הצדקה לאפשר למערער לחזור בו מהודייתו. דין הוא שלאחר שנאשם הורשע על פי הודייתו, לאחר שבית המשפט ווידא כי הבין את משמעות ההודיה, לא יתיר לו בית המשפט לחזור בו אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו (סעיף 153(א) לחסד"פ). בפסיקה נקבע כי מובן הוא שבית המשפט יתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו אם יתברר כי היה פגם בהודייה מבחינת רצונו וכוונתו האמיתיים של הנאשם. אולם אלה הם מקרים חריגים ונדירים. נקבע כי ככלל מתן אפשרות לנאשם לחזור בו מן ההודייה שמסר בבית המשפט, לאחר שהוסברו לו הנסיבות והתנאים הקשורים בהודייה, ולאחר שהוזהר, עלולה להשמיט את הקרקע מתחת למהותה של ההודייה (ראו ע"פ 945/85 פלוני נ' מדינת ישראל פ"ד מא(2), 572, 579 וע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל פ"ד נז(1), 577).

בע"פ 10518/06 מירון נ' מדינת ישראל נאמר כי: "מתן פתח רחב לנאשמים להתחרט על הודייתם עלול להוביל לתוצאה בלתי רצויה שבה נאשמים יודו לאחר שבאי כוחם יסבירו להם כי כך יהיו צפויים לעונשים פחותים, ולאחר מתן גזר הדין ישקלו האם כדאי לחזור בהם מהודייתם. אמנם בשקילת 'רעה' זו אל מול עשיית הצדק, ברי כי חייבת לנטות כפה של האחרונה חרף המחיר שמשלם הציבור כתוצאה מזה. עם זאת, עשיית הצדק אין פירושה כי יש לאפשר לנאשמים לחזור בהם מהודייתם כל אימת שהם מבקשים זאת".

בענייננו, לא מצאתי כי מתקיימות אותן נסיבות חריגות המצדיקות מתן האפשרות למערער לחזור בו מהודייתו. המערער אישר בפה מלה בפני בית משפט קמא כי נהג בזמן שהיה שיכור. בדיקת הנשיפה מגלה כי כמות האלכוהול בליטר אחד של אוויר נשוף היתה גבוהה באופן ניכר מן המותר. אף העונש שהוטל על המערער במקרה דידן אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים ואין בו כדי להצדיק החזרת הגלגל לאחור.

אשר על כן, אני דוחה את הערעור.

ניתן היום, י"ט אדר תשע"ה, 10 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.